

– *Általában mi a véleményed a munkanélküliségről?*

– Megdöbbsent, hogy idáig eljutott Magyarország. Hogy ennyi a munkanélküli. Most, hogy polgárörkődök éjszaka, rengeteg embert látok, aki munkanélküli, hajléktalan. Ez mind a Parlamentnek, és az államnak köszönhető. Mikor kutaztam volt egy hajléktalan bunker a kút mögött, és ott szó szerint egymást gyilkolták az emberek az alkoholért. Az egyik csak levágta a saját férjének a lábát az alkohol mámorában. Sajnos ki kellett hívni a mentőt, és bevitték a kórházba. Mikor kórházban volt, elég gyakran látogattuk a kollégámmal, ajándékot is vittünk neki, papucsot, pizsamát is vittünk. Tudtam, hogyha pénz adok úgyis italta fogja költeni, inkább megvettük mi helyette. Hálás volt. Az Agrártudományi Egyetemen végzett és idáig került, hogy alkoholista lett. Nem saját magának, hanem az államnak köszönhető ez a dolog. Én nagyon gyűlölöm a politikát, ha lehetne eltörölném az egész világon. Ha politikát hallok a TV-ben, rádióban, már kapcsolom is ki. Nagyon nem szeretek politizálni. Áll föl a hátamon a szőr, ha meghallom, hogy ez van. Megígérnek egy csomó mindent az államfők, mégse tartják be. Jó, lehet, hogy betartják valahol, de nem úgy, ahogy leírták vagy elmondták. Ez nekem nem tetszik. Ne ígérje azt, amit nem tesz meg. Az az ember nekem nem ember, aki beül a Parlamentbe és fölveszi a milliókat, mert ők ennyit keresnek. Csak azért politizál, hogy magának építsen házat, vagy a családjának.

– *Látsz erre valami megoldást?*

– Nem. A politika ilyen, és ilyen is marad. A politikusok jönnek, mennek. Minden választás előtt mindent megígérnek, elhítetik az országgal, a néppel, hogy én ezt meg fogom csinálni, én ezt fogom követelni! Aztán bekerül, és egy év után, leszarja a dolgokat. Nem érdekli, nem foglalkozik vele. Ez így működik.

– *Szavazni szoktál a választásokon?*

– Szoktam, de csak azért megyek el, mert ismernek itt Gödöllőn. Elmegyek, szavazok aztán kész. Úgyse az én szavazatom alapján fogják megválasztani azt az illetőt.

– *Megkérdezhetem egyébként, hogy kikre szavaztál?*

– A FIDESZ-re szavaztam, de minek? Mert ha az MSZP-re szavazok, úgyse nyert volna, mert úgyis a FIDESZ nyert. Szerintem előre meg van rendezve, hogy nekik kell nyerni. Kölcsönös kialakítások vannak. Minden ízében van bunda. Ha Horn Gyuszi veszi föl a 300 milliót, vagy az Orbán Viktor, nekem mindegy. Úgy is föl fogja venni valaki azt a pénzt, és az nem én leszek, sajnos.

– *Köszönöm a beszélgetést.*

(Az interjút Csáki Gábor készítette)

„Rengeteg helyen számít a protekció”

Fiatal autószerelő

– *Kérlek, mutatkozz be.*

– 1976-ban születtem Fehérgyarmaton, az általánost itt, Ökörítőfülpösön végeztem, aztán elkerültem Nyíregyházára. Ott végeztem a szakközépiskolát, ami autószerelő végzettséget adott. 3,5 lett az év végi átlagom, és az érettségim hármásra sikeredett. Aztán még egy évig ott maradtam, és egy technikus-képzőt is elvégeztem. A végzettségem így gépjármű-technikai szerelő lett. Aztán munkanélküli lettem. Kb. egy évig voltam regisztrált munkanélküli. 1997-ben vonultam be katonának, és 1998 januárjában szereltem le. 1998

februárjától szintén munkanélküli vagyok, nem kapok segílyt, vagy jövedelempótló támogatást, csak regisztrálva vagyok. Próbálnék elhelyezkedni, mert kaptam állásajánlatot a munkaügyi központon keresztül, mint autószerelő, el is mentem, de kellett volna hogy gyakorlatom legyen. Jobban örülnek, ha valaki szakmunkásképzőt végzett, mert nekik több a gyakorlatuk, az iskolában is több gyakorlati dolgot tanulnak. Mi elméletben tanulunk több dolgot. Most csak jelentkezni járok be. Próbálnék átképző tanfolyamra jelentkezni, most is biztattak, hogy lenne olyan, hogy vámkezelő, vagy vámügyintéző tanfolyam. Szeretnék majd valamilyen más szakmát tanulni, hátha jobban el tudnék helyezkedni vele. Közben a szüleim tartanak el természetesen. Ők mezőgazdasággal foglalkoznak, édesanyám tanárnő, itt a faluban az általános iskolában. Édesapám pedig egy cégnél volt korábban, de a cég tönkrement. Gépkezelő volt, meg sofőr, onnan ment nyugdíjba, mert már hatvan éves. Neki ipari iskolája van, tehát szakmunkásképzőt végzett, de érettségije nincs. Édesanyám pedig főiskolát végzett. Egy nővérem van, de ő már nem él velünk. Ő is tanár, a mellettünk lévő faluban tanít.

– *Milyen körülmények között éltek?*

– A körülményeimet jónak ítélem meg, mivel a nagymamámék földdel foglalkoztak végig, és tehető család voltak, édesapám pedig belesöpött ebbe. Miközben a gyárban dolgozott, föld is volt, gazdálkodott itthon, vannak állatok. Édesanyám is besegít. Tehát a körülményeim jók. Nem mondom, hogy túlzott jómódban élünk, de dolgoztatunk, és ebből végül is bejön pénz, mert östermelői igazolványunk van. Mióta itthon vagyok, én is besegítek a munkába. Rengeteg gépünk van, két traktor és kombájn. Én is azzal járok, szántunk-vetünk, szóval mezőgazdasági termelést végzünk. Tehát szerencsés a helyzetünk, mert tudunk gazdálkodni, és ezért viszonylag jól állunk.

– *Elégedett vagy ezzel a munkával?*

– Mivel az én falumban nincs más munkalehetőség, most csak abban tudok gondolkodni, hogy földművelés, másban nem. Ha elvégeznék egy vámkezelő-vámügyintézői tanfolyamot, akkor szívesen elmennék egy céghez, mint vámügyintéző vagy vámkezelő. De még nem biztos, hogy ezt el fogom kezdeni, mert rengeteg a jelentkező, és felvételi alapján döntenek el, hogy kik kerülhetnek be.

– *Az iskola elvégzése után milyen munkára számítottál?*

– Amikor elvégeztem a szakközépiskolát, akkor lett volna kedvem elhelyezkedni, egy céghez, mint autószerelő.

– *Saját műhelyre nem gondoltál?*

– Nem. Falun nem lenne kifizetődő egy szerelőműhelyt nyitni, mert nem lenne elég forgalom, meg elég drága mulatság is az ipart kiváltani, a szerszámokat megvenni. De szívesen elmentem volna egy céghez dolgozni, mint szerelő, gyakorlatra szert tenni. Aztán ha már lenne rálátásom a dolgokra, akkor onnan feljebb kerülni, mint műszaki asszisztens. Mert azt szeretik a melósok, hogy a főnökük értse a gyakorlati dolgokat is. Ilyen elképzeléseim voltak. Vagy pl. most rengeteg márkaképviselet nyílik, jó lett volna elmenni, egy autószalomba eladónak vagy raktárosnak. A gyakorlatra azért lenne szükség, mert én szakközépiskolában végeztem, nekünk rengeteg volt az elméleti oktatásunk, és minimális volt a gyakorlati oktatás. Mi csak az iskolának a gyakorlati műhelyében voltunk, s oda autót nem hoztak be. Voltak ilyen ezer éves próbadarabok, Lada-motor, Zil-motor, aminek már semmi hasznát nem vették, és mi azokat nyúztuk állandóan. De az teljesen más, mint egy mostani motor. Úgyhogy a gyakorlati dolgokhoz nem nagyon értek. Az osztályból pl. rengetegen elmentek dolgozni, de ők sem úgy helyezkedtek el, mint autószerelők, hanem mint ügyintézők. Vagy az édesapjuknak, vagy egy rokonnak a kft-jébe kerültek. Kevesen

vannak, akik úgy dolgoznak, mint autószerelők. Mivel nem értünk ahhoz a szakmához, amit elvégeztünk, nincsen gyakorlatunk, nem lehet ránk bízni egy önálló munkát. Meg nem is lelkesít a munka. Autószerelőnek lenni, nem olyan jó dolog, mint ahogy én elképzeltem, hogy milyen jó lesz, majd rengeteg pénzt keresek. Keményen kell dolgozni, és nem olyan jók a körülmények. Könnyebb lenne vámkezelőnek, vagy vámügyintézőnek lenni, mint autószerelőnek, mert az azért keményebb munka. Most a nagybátyám, is biztatott, hogy ha lenne vámkezelői végzettségem, ő fel tudna venni, mert ő nemzetközi fuvarozással foglalkozik, és mondta, hogy ha lenne egy ilyen irányú végzettségem, akkor ő nagyon szívesen alkalmazna, mint ügyintézőt, aki a vám-dolgokat elintézi.

– *Általában a munkahelyekről mi a véleményed?*

– Én azt látom a munkahelyeken, hogy pl. azok az autószerelők, akik reggeltől estig keményen dolgoznak, mert ez eléggé fárasztó munka fizikailag, nettóban olyan 30 000 Ft-ot keresnek, és az elég kevés. Én legalábbis keveslem ezt a pénzt.

– *Neked most mennyi havi pénzed van?*

– Mivel a családban dolgozom, nekem nincs havi pénzem. Nálunk ez úgy megy, hogy amikor pénz kell, akkor adnak, és akkor bevásárlom magamnak, ami kell.

– *Ha újra jelentkezhetnél szakközépiskolába, milyen szakmát választanál?*

– Nem ezt, az biztos. Próbálnék úgy tanulni, hogy főiskolára kerüljek. Amikor elvégeztem a technikusit, akkor még nem éreztem annak a fontosságát, hogy elmenjek főiskolára. Azt hittem, hogy nagyon jól megleszek itthon. De most már bánom, hogy nem tanultam tovább.

– *Főiskolán mit végeztél volna?*

– Elvégeztem volna, mondjuk egy mezőgazdasági főiskolát, egy gépész szakot, vagy egy növénytermesztésit, vagy külkereskedelmit. Ma már ennek látom a jövőjét.

– *S ha nem jön be ez a tanfolyam, amit tervezel, akkor meddig fogsz itthon dolgozni?*

– Ha lenne egy jó munkahelyem, ahol jó lenne a kereset, akkor azt nem utasítanám viszsza. De az az igazság, hogy ha a munkaügyi központ kiközvetít, akkor eleve hátránynak számít, hogy nincs gyakorlatom. Tehát olyat keresnek, hogy legyen tapasztalata, rutinja. Az is hátrány, hogy falun lakunk, mert rengeteg helyen kiköti a munkaadó, hogy helyben lakjon az illető. Szóval ez is hátrány. Vannak ilyen állásbörzék, oda el szoktam menni. De ezek nem olyanok, hogy jönnek a konkrét ajánlatokkal, és ott rengeteg ember munkát talál. Ott rengeteg az érdeklődő, rengeteg fiatal van, akik nézelődnek, és kevés a lehetőség. Ha lenne valami új beruházás a közelben, akkor szívesen elmennék itthonról. Édesapám tisztában van azzal, hogy ha otthon traktorozom, vagy a földet műveljük együtt, ebből nem lehet megélni. Kellene egy olyan munkahelyen dolgozni, ahol biztosabb a kilátás. Mert ez bizonytalan dolog. Ezt muszájból kezdtük el, mert nem tudunk mást csinálni, mert ebben vagyunk benne.

– *A szakközépiskola után nem szereztél más bizonyítványt?*

– Nem, semmilyen tanfolyamra nem jártam, más képesítésem nincs. A katonaság előtt szereztem meg a hivatásos jogosítványt. Már úgy vonultam be, mint sofőr, tehát az lett a beosztásom.

– *Beszéljünk most egy kicsit még a sulidról, milyennek ítéled meg az oktatás színvonalát?*

– Az elméleti oktatás kemény volt, mert erről híres volt a sulink, ott keményen vették az elméleti dolgokat. Rengeteg mindent meg kellett tanulni, de sok olyan dolog volt, aminek nem vesszük hasznát. Pl. az autóbusz világítási rendszere. Ezt pl. nagyon keményen megkövetelték tőlünk. De azért, mint villamosság-szerelő, nem tudnánk elhelyezkedni, mert ahhoz kevés volt, de mint autószerelőnek, úgy meg rengeteg. A gyakorlati részénél pedig

nagyon elavultak voltak a felszerelések. A négy évből kettőt voltunk kint gyárnál. Első évben bent voltunk az iskolában, akkor nem is tanultunk autószerelést. Akkor fémipari alapképzés volt, szerszámokat csináltunk, kalapácsot többek között, meg ilyen dolgokat. Aztán második–harmadikban voltunk kint gyárnál, aztán negyedikben megint visszakerültünk az iskolába, az iskola tanműhelyébe, és ötödikben is ott maradtunk.

– *Hol volt jobb, a gyárban, vagy az iskola tanműhelyében?*

– A gyárban azért volt jobb, mert ott naprakész dolgok voltak. Bejött pl. az utcáról egy autó, és azt meg kellett csinálni. Persze nem önállóan dolgoztunk, mert volt mellettünk egy oktató, de valahogy élethűbb volt, hogy bejött egy autó, és láttuk, hogy mozog. Mert az iskolában is volt egy autó, amin tanultunk, de az nagyon rosszul fészült, szakadt autó volt. Szóval el se lehetett képzelni, hogy az közúton közlekedik. És akkor volt olyan pl. hogy meg kellett volna csinálni, de a rögzítéshez hiányzott egy cső, vagy a karburátorhoz hiányzott egy cső. De nekünk úgy kellett csinálni, mintha üzemképes lett volna az az autót. Szóval ez röhejes volt. Autót nem hoztak be az iskolába, csak ha mi bevittük otthonról az autónkat beállítani. Annak örültünk, mert akkor jobban nézett ki a dolog. Szóval ez a gyakorlati rész nekünk hiányzik. Mi autószerelők voltunk, de pl. nem tanultunk hegesztést. Esztergagépet az iskolában csak távolból, bezárt ablakon keresztül láttunk. Sajnálom, hogy nem tanítottak meg bennünket esztergálni, és nem tanítottak meg bennünket hegeszteni, pedig annak hasznát vettük volna.

– *Ha nem akartál autószereléssel foglalkozni, akkor miért végeztél el a technikusit?*

– Mert negyedik év után sokan voltunk úgy, akik azt mondták, hogy főiskolára nem akarnak menni, de ott maradunk még egy évet, és akkor gépjárműtechnikai-szerelők leszünk. Jobban hangzik, ha valahol azt mondom, hogy technikus vagyok. Ha fel akarnak valahová venni, és azt mondom, hogy van egy technikus végzettségem, az előnyt jelent. Volt olyan is, aki beadta a felvételijét, de nem sikerült, és nem akart otthon maradni, hanem közben járta az 5. évet, és úgy adta be még egyszer a lapját. De nekem nem volt továbbtanulási szándékom.

– *Azóta, hogy munka nélkül vagy, végeztél-e valamilyen fekete munkát?*

– Nem végeztem, mert itt a faluban egyáltalán nincsen olyan hely, ahol dolgozhatnék. Csak itthon dolgozom. Nem is áll szándékomban, mert úgy szeretnék dolgozni, hogy bejelentett legyek.

– *Milyen munkalehetőség van itt a faluban?*

– Csak a mezőgazdaságban van munka termény-betakarításkor, almaszedés, körteszedés, meggyzedés, kukoricát törnek. Rengeteg fiatal van az én korosztályomból, akik vagy elmennek városba, vagy itthon vannak és a Start-vállalatnál dolgoznak. Oda olyan embereket vesznek fel, akik mozgássérültek, vagy valamilyen károsodásuk van. Nagy pénzeket nem fizetnek. Azért vannak ott fiatalok, mert az jó dolog, hogy helyben van a munka, és nem kell utazni, nem kell bérletet fizetni. Csengerben van egy fémipari gyár, ott rengeteg ember dolgozik, innen a faluból is. A kereset is jó, meg a munkabeosztás is jó.

– *Szerinted mi az a munkanélküliséget tekintve, ami magán az emberen múlik, és mi a külső körülményeken?*

– Rengeteg olyan ember van a faluban, aki munkanélküli és van olyan, aki a kocsmában ül reggeltől estig. Van olyan ember, aki akkor sem menne dolgozni, hogyha lehetősége lenne rá. Szóval biztos, hogy ez hozzáállás kérdése. Ha mondjuk nekem édesapám azt mondaná, hogy fiam, menjél el és keressél munkát, ne legyél itthon, akkor elmennék. De amíg meg tudjuk oldani itthon az én dolgomat, tehát nem unatkozom itthon, addig még csinálom.

Ha pedig munkát kell keresni, akkor el fogok helyezkedni. Bízom abban, hogy valahol talállok valami munkát. Tehát a hozzáállásommal nem lesz gond.

– *Arra gondoltál már, hogy saját családot alapíts?*

– Persze, de három-négy-öt éven belül még nem akarok. Szeretnék elköltözni innen, mert látom hogy nem jó, amikor ennyi generáció él együtt. Szeretnék elköltözni, saját családot alapítani, külön háztartást fenntartani.

– *A politika mennyire érdekel?*

– Mondhatnám, hogy nagyon érdekel. A tv-ben szoktam az eseményeket figyelni.

– *Valamelyik párttal szimpatizálsz?*

– Édesapám a 94-es választásokon, amikor még nagyon a nyomása alatt voltam, rábeszélte, hogy a Kisgazdapártra szavazzunk, mert nekünk az az egyetlen reményünk. Akkor még hagytam magam rábeszélni, és akkor még velük szimpatizáltam. Hát most már nem. Most a Fideszre szavaztam, talán azért mert fiatal vagyok, és ők velünk foglalkoznak. Én pl. feleslegesnek tartottam, hogy volt ez a kárpótlási törvény. Rengeteg kárpótlást adtak. Mi is kaptunk így földet, de én nem érzem, hogy ezért megdolgoztam. Mert a nagypapámnak, akitől elvették, biztosan sokat jelentett, őt kellett volna kárpótolni. De hogy az örököse kapja ezeket a dolgokat, az nem jó.

– *Most 99-ben, melyik párt rokonszenves a számodra?*

– A Fidesz mindenképpen rokonszenves. Amikor megválasztották a szocialistákat, azt hittem, hogy megint visszajön a régi rendszer. Tehát ugyanúgy szocializmus lesz, mint az oroszoknál, visszaáll megint az egy-párt rendszer és nem lesz demokrácia. De végül is nekem semmi bajom nem volt a szocialista kormánnyal. Kulturált embereknek ismertem meg őket. Most a Független Kisgazdapárttal már nem szimpatizálok. Nem szeretem a Torgyán stílusát, órákon keresztül beszél, de 5 percben elmondhatná, hogy mire gondol. Nem vagyok ennek a híve az életben sem.

– *Ma mit tartasz a magyar társadalom legsúlyosabb problémájának?*

– Egyértelműen a korrupciót, azt hogy mindenhol megvannak a kiskapuk. Azt, hogy az ember magától nem tud érvényesülni, hogy pl. azok az osztálytársaim, akik el tudtak helyezkedni, csak úgy találtak munkát, ha volt segítségük. Ezt nagyon elítélem. Rengeteg korrupciós ember van, rengeteg helyen számít a protekció. Mindent csak így lehet elérni. Aztán a közbiztonság is romlik, és engem ez is nagymértékben zavar. Nagyon bosszant az is, hogy sok szegény ember van, és egyre szegényebb lesz, aki pedig gazdag, az egyre gazdagabb, pedig nem dolgozik semmit. Vannak ezek az ún. újjgazdagok, akik egyre gazdagabbak, és nem a munkából. Mostanában már olyan szemlélet van az emberekben, hogy nem a munkából lehet megélni, nem a tanulás kell, hanem feketén, olyan dologba kell belekezdeni, ami pénzt hoz, mert annak van jövője. Senki nem arra gondol, hogy keményen elkezdünk dolgozni, és akkor, ha mondjuk boltunk van, kialakítunk magunknak egy kis vásárlói kört, vagy ha cégünk van, akkor üzleti partnereket. Hanem ami most éppen megy, jó buli, jó biznisz, pénz van benne, azt elkezdjük, és ameddig megy, csináljuk, aztán belekezdzünk egy másikba. Mindegy, hogy tiltott vagy nem tiltott, hogy fekete dolog, vagy nem fekete dolog, azt kell csinálni. Szóval az emberek nem a biztosra mennek, hogy most tanulunk és akkor lesz egy jó munkahelyünk, és onnan biztos pénzt fogunk kapni, mert egy cégnek sem biztos az élete. Lehet, hogy a jövő héten meg fog szünni és lehet, hogy amit addig tanultunk az felesleges lesz, mert ugyanúgy utcára kerülünk, mintha nem tanultunk volna.

– *Hogyan lehetne ezen változtatni?*

– Ha ezt tudnám, akkor én lennék a miniszterelnök. Én kis ember vagyok. Lehet, hogy vannak olyan emberek, akik ezen gondolkodnak. Azt tudom, hogy addig, míg a politikusok

korruptak, és ők is segítik a saját kis pereputtyukat, meg rokonságukat, addig nem lesz változás. Talán könnyebb lenne, ha jobban összetartanának az emberek. Falun még hál' Istennek összetartanak, de városon, úgy látom, hogy nem ismerik meg egymást, még akkor sem, ha egy lépcsőházban laknak.

Köszönöm a beszélgetést.

(Az interjút Vásárhelyi Bálint készítette)

„Az ember hajtja magát, mert kell a pénz”

Fiatal gázszerelő

– Kérlek, mutakozz be.

– 22 éves vagyok, a szakmunkásképzőt 1994-ben végeztem mint gázvezeték- és készülék szerelő. Ezt követően automatikusan pályakezdő segélyt kértem. 1994 októberében egy Békéscsabán működő kisipari szövetkezethél sikerült elhelyezkednem, mint hegesztő. A szakmán belül ezt is tanultam, a hegesztésről is kaptunk egy olyan papírt, amivel már lehetett munkát vállalni. Ha jól emlékszem, a munkaügyi központ közvetítette ki. Volt egy csoportos összehívás, több ember vett rajta részt és ott közölték a feltételeket, elvárásokat, a fizetést nagy vonalakban, és akit érdekelt az elment és megnézte. 7-től 4-ig volt a munkaidő minimálbérért, ami akkor 12 500 forint volt. Semmiféle juttatás nem volt, termelni kellett 7-től 4-ig folyamatosan. A normát túlteljesítettem már az első időben is, de végül a túlhajszoltság miatt léptem ki. Négyen vagy öten dolgoztunk együtt, de mindenki önállóan. Ez egy lakatos műhely volt, és különböző profilokat kellett gyártani. Szakmába vágott, mert gázkonvektorokhoz, gázkazánokhoz csináltunk különféle alkatrészeket, amit össze kellett rakni.

– Milyen volt a főnököd?

– Maximálisan jó volt, sajnáltam is, hogy végül fölmondtam.

– Milyenek voltak a munkakörülmények?

– Kihasználtak, és nagyon hajtottak bennünket. Én akkor már dohányos voltam, de a napi 20 cigaretta helyett munkaidőben csak 2–3-ra jutott idő. A hegesztés olyan dolog, hogy árt a szemnek, és ezért óránként 4–5 perc pihenés kell az embernek. Itt csak két óránként volt öt perc, és ha nagyon belemerültünk a munkába, akkor 3 óránként. Naponta egyszer volt kézmosás és evés. Az volt a gond, hogy 600 valahány forint járt egy napra, 7-től 4-ig, amit a munka arányát nézve, keveselltem. Ráadásul egy alkalommal, amikor cigiztem, kijött a főnök fia, és volt egy olyan beszólása, hogy mi lenne, ha egymás után, vagy esetleg egyszerre kettőt szívnék, mert akkor nem kéne olyan sűrűn kijárnom. Szóltam is rögtön a srácnak, mert úgy felháborodtam ezen, hogy na. Ráadásul édesapám akkor libatöméssel foglalatzkodott és fölmerült az ötlet, hogy mi lenne, ha ketten együtt csinálnánk. Mert egy embernek sok volt, viszont ha fölfogad valakit, az elviszi a fele pénzt. Százezer forintról volt szó, és az komoly pénznek számított akkoriban. Én inkább szakmai irányba próbáltam volna fejlődni, de mivel a munkahelyemen így alakult a dolog, gondoltam, ez jó ok arra, hogy eljöjjek és betársuljak apám mellé. Így a 95-ös évet teljesen a mezőgazdaságnak szenteltem.

– Papíron munkanélküli voltál?

– Amikor megszűnt a munkaviszonyom, a munkaügyön csupán regisztrálva voltam mint munkanélküli. Elkezdtem az édesapámnak segíteni, és ez kitöltötte a napomat. Végül is egy háztartásban voltunk, egy helyre folyt be a pénz, ha kellett valami, szóltam és kaptam.